

≡ WSTĘP ≡

Oddajemy do rąk Czytelników kolejny numer czasopisma „The Polish Journal of the Arts and Culture. New Series” zatytułowany *Society, Art, and Culture in the Face of War*. Jest to tom wyjątkowy, powstały w wyniku szoku, jaki wywołała w nas brutalna inwazja Rosji na Ukrainę, rozpoczęta 24 lutego 2022 roku. Dlatego do współtworzenia publikacji zaprosiliśmy kolegów z Ukrainy – Tarasa Mazura ze Lwowa oraz Sergija Rusakova z Kijowa. Naszym celem było zebranie artykułów, które pomogą spojrzeć na problemy rodzące się na tle rosyjskiej inwazji z perspektywy filozoficznej i kulturowej.

Obecnie mija trzeci rok wojny rosyjsko-ukraińskiej, w którą w coraz większym stopniu angażuje się Zachód. Wielu z nas każdego dnia śledzi działania militarne i informacje z frontu. Tymczasem w ukraińskim środowisku naukowym zauważalne jest przystąpienie do systematycznej pracy nad definicją kultury, języka oraz historii Ukrainy, jak również do objęcia naukową analizą doświadczenia trwającej wojny. Zarówno we Lwowie, w Kijowie, jak i w innych ośrodkach akademickich regularnie odbywają się konferencje językoznawcze, kulturoznawcze, dydaktyczne oraz politologiczne służące umocnieniu narracji narodowej i naukowemu uzasadnieniu prawa Ukraińców do samostanowienia i niepodległości. Prawa, które uznaje cały demokratyczny świat. W niniejszym numerze mamy przyjemność zaprezentować kilka tekstów ukraińskich autorek i autorów, które są świadectwem tych właśnie procesów.

Trzy pierwsze artykuły poświęcone są *stricte* agresji Rosji na Ukrainę. W tekście *Reputation Management of Ukrainian Political Opinion Leaders on Social Media in Times of War (the Serhiy Prytula Case)* Olena Goroshko i Natalia Kashyrova, na przykładzie analizy kont w mediach społecznościowych znanego ukraińskiego aktywisty Serhija Prytuly, ukazują, w jaki sposób media społecznościowe pomagają zarządzać reputacją politycznych liderów opinii w czasie wojny. Następnie David Ragnar Hallbeck w tekście *Residual Orality in Russia and the Russo-Ukrainian War* bada charakterystyczne cechy rosyjskiej propagandy wojennej, a Marek Wilczyński w artykule „*Wse bude Ukrajina!*”. *Zapiski i dzienniki z pierwszego roku najazdu* analizuje tematykę i język tekstów o charakterze pamiętnikarskim, napisanych przez Ukraińców w pierwszym roku inwazji.

W kolejnych trzech artykułach poruszono tematy związane z wojną w innych kontekstach historycznych. Karolina Kaleta w tekście *Portraits of War Refugees in Contemporary Polish Drama for Children* przedstawia różne używane we współczesnym polskim teatrze dla dzieci artystyczne strategie przedstawiania uchodźców i ofiary wojny. Z kolei Agata Płazińska w artykule *The Absolute Sacrifice as an attempt to reach God. Reflections on the work and life of Simone Weil* przygląda się idei absolutnego poświęcenia w kontekście życia i prac Simone Weil, tworzącej w okresie dojścia nazistów do władzy i czasie II wojny światowej. W ostatnim tekście *Inhabitants of the Non-Sites of Memory: A Guardian Mole (by Czesław Miłosz) and a Crawling Death (by Zdzisław Beksiński)* Klaudia Węgrzyn analizuje artystyczne reprezentacje nie-miejsc pamięci w postapokaliptycznych dziełach dwóch polskich twórców, Czesława Miłosza i Zdzisława Beksińskiego.

W dziale *Interpretatio mundi* zamieszczone zostały dwa przekłady, które pozwalają przyjrzeć się współczesnej refleksji nad wojną z innej perspektywy. Pierwszy z nich, autorstwa Renaty Iwickiej, to tekst *Wojna i pokój* Oki Asajirō z 1904 roku. Jest on przykładem różnorodności głosów proponujących ścieżkę rozwoju Japonii na początku XX wieku. Z kolei opowiadanie *Toba Tek Singh* autorstwa pakistańskiego pisarza Saadat Hasan Manto, przełożone przez Jacka Bąkowskiego, odzwierciedla napięcia związane z podziałem Indii po uzyskaniu przez kraj niepodległości w 1947 roku i związaną z tym wojną z Pakistanem.

W niniejszym tomie warto również zerknąć do działu *Dialogi i diagnozy*, w którym trzy pierwsze teksty powstały „na gorąco”, pod wpływem wydarzeń 24 lutego 2022 roku i – w większości – stanowią głosy ukraińskich badaczek i badaczy. Nadiia Senovska i Iryna Nestaiko w tekście *Zrodzona z wojny: współczesna mitologia ukraińska* przyglądają się reinterpretacjom ukraińskich mitów w kontekście trwającej rosyjskiej agresji na Ukrainę. Następnie, Olesia Smolinska, Bogdan Semeniv, Kostiantyn Koptiev oraz Taras Mazur w artykule *Raising a Warrior-wrestler: Ukrainian belt wrestling (an attempt at cultural and educational analysis)* badają kulturowe i filozoficzne konteksty związane z wychowaniem fizycznym we współczesnej Ukrainie, zaś Paulina Tendera i Taras Mazur w tekście *Aporie dotyczące propagandy we współczesnym świecie na przykładzie środowiska internetowego. Kilka refleksji związanych z inwazją Rosji na Ukrainę* dzielą się refleksjami na temat współczesnej propagandy i roli środowiska informacyjnego w wojnie hybrydowej.

Na koniec, jak zawsze, publikujemy informacje o bieżących wydarzeniach naukowych, a także zamieszczamy recenzje oraz omówienia prac, które mogą być ciekawe dla osób zainteresowanych problematyką kulturoznawczą. W tym numerze Paulina Tendera przedstawia sprawozdanie z wystawy „DOPEŁNIENIE”, która odbyła się w lutym w 2023 roku, a Anna Kuchta i Joanna Malita-Król recenzują mangową adaptację *Opowieści o Genjimu*, dokonaną przez Seana Michaela Wilsona i Inko Ai Takitę.

Elżbieta Olzacka i Paulina Tendera

